

M. 11569 : 1.
ACC. N:R.

Landskap: Småland.

Upptecknat av: Helge Kramberg.

Härad: Handbäcks.

Adress: Stubbetorp Bräkinds.

Socken: Kricksmåla ?

Berättat av: Carl Breiner.

Uppteckningsår: 1929.

Född år 1886 i Fägelfors s:n Kalmar län.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sagan om Yvon och Finette

Sagan är för upptecknaren berättad av
oväntad Carl Breiner, vilken i sin
tidigaste barndom hade den berättas
av sin fader, och var han om honom
lämnat följande meddelande: "Min faders namn
var Carl Viktor Johansson och var han
född 1863 i Sköglö s:n av Handbäcks härad
och Kalmar län. Min fader hade sedan
unga år arbetat i mjölnarexpekt, och blev med
tiden egen mjölnare. Då jag föddes
arbetade han hos sin svärfader, vilken
hade kvarn i Fägelfors. Min fader blev
sedan egen mjölnare och innehade en kvarn

M. 11569: 2.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

vid namn Blanken i Hålsby s:n.
Efter att ha innehått olika kvarnar
i flera socknar blev han mjölnare
i Otboda i Hålsby socken, där han
avled 1908. Kvarnen ligger i gränsen
mot Kråksmåla s:n. Min fader
har med största sannolikhet hört sagan
berättas i sin barndom och g: varit där och
föredrag densamma ofta till sina barns
företäcke. I hemmet fannas dock
en del "folkbräken" såsom till ex. Lunkenten,
Tummeliten, Den oförnagda hustrun m fl.
men ingen bek där sagan om Yvon och
Finette fanns."

skola vi rymma härifrån tillammans,
ty jag är här mot min vilja". Detta var
ganska smalt villig till. Yvon och Finette
följde därefter en kille med lump m. m.
sin roppa åt jätten. Sedan stod Finette
höl på Yvons finger och kramade ut tre
bloddroppar. Under det att dessa händelser
timade, låg jätten föränt i djup vila.
Ty han var nu hemkommen från
valleningen. Bloddropparnas uppgift var
att roa jätten, då han ropade, om roppa.
Då han frågade om roppa var färdig,
varade den första bloddroppen: "Den börjar
att koka nu". Då jätten upprepade sin
fråga, varade den andra bloddroppen:
"Den kokar som bäst nu", och den tredje
bloddroppen varade, då jätten för

M. 11569: 4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

Tredje gången frågade efter roppan:
"Loppan är färdig." Innan Yvon och
Finette besögo sig av från gättens
hade hon stäpt några koppar-~~och~~ guld-
kular, som hon tänkte att använda vid
behov. Då gättan av den sinna bloddiagnos
hade erhållit undersättelse, att roppan var
färdig, reste han sig upp för att
spira, men när han fick se den orolig-
röda ansträngningen greps han av visst
vilket itegades, då han fann, att Yvon
och Finette voro försvunnna, samt rusade
sväg efter dem det fortaste han kunde.
De flygende höide, huru jorden dansade
och de hurno snart vid tid stranden
av en sjö, där de till sin stora glädje
funno en båt, vilken de löinade ut.

rodde bort av alla krafter. Då jätten
kom fram till iöfveranden, fann han
de Glyende långt ute på bön, och hans
raseri stegades, ytteligare. Han bröt
av en stor sk, kastade den i vattuet
samt satte sig på den samt lychades
paddla ifatt Yvon och Finette. Då jätten
skulle fatta tag i båten, släppte Finette
en kopparkula i vattuet och sade:

"Frualla kopparkula laga så,
att jätten oss i taga får!"

Detta gjorde hon två eller tre gånger
och siita gången snarade sken samt
så att jätten blev yr i huvudet. Under tiden
hunno Yvon och Finette så långt att
jätten i hade några utrikter och kunne
upphanna dem. I snart voro de vid staden

av gån² och stega ut båten. Gårn fick
då till sin förvåning se, att båten de
använt, egentligen var en fiskmäsving.
De fortsatte sin vandring, men snart
känjade hunger och töist inställa sig.
De fann då en stuga i skogen, som
beholdes av en gammal gumma.
De låto om mat och nattlag, men
gumman sade, att hon g. hytte några
hollprackar, Gumman vilken var
färdig att begiva sig av för att
mjölka sin ko, sade: Om du ger
mig mjölkbytten full av guld,
så skall du få både stuga, ladugård
och allt vad jag äger, och jag skall flytta
fram alltammans". Finette tog en
guldkula och lade den i mjölkbytten,

vilken i samma ögon blick blev
full av guld. Yvon och Finette flyttade
in i stugan, men de tyckte, att allt
verkade ganska förfallet, men allt
snuggades upp med tillhjälp av en guld-
kula -- Till och med kons horn blevo
förfyllda. När de hade bott där en
tid, började Yvon att gripas av en
haftig hemlängtan, som blev allt
starkare och till slut honom övermäktig.
På Finettes iriga böner om att han
skulle stanna kvar, begär han sig ut
på vandring mot hemmet. Finette tog
då löfte av Yvon att han under
hemresan skulle mata något av
någon, ty om han det gäade, skulle
han i sina minnas Finette utan glömma

att hon fanns till. Under Yvons långa
och mödrammas vandring mot hemmet
fick han löfte om att få äta ett stycke.
Då framför honom i vagnen satte
mycket vackra flicka, som med ett
förälskat leende räckte honom ett
äpple, vilket han emottog, ty han
hade glömt Finettes varning. I sinna
ägon blick som han mottog detta äpple,
glömde han Finette och blev kvar i flickan,
som givit honom frukten. Då Yvon
kom till sitt hem, blev det stor glädje,
och han fick nu se, att alla hans systrar
voro vuxna. En tid därefter blev det
bestämt att Yvon skulle gifta sig
med flickan som givit honom äpplet,
och brölloret var redan bestämt

Vi återvända nu till Finette. Hon bodde ensam i stugan, men ryktet om hennes stora rikedom hade spridit sig, och en afton kom den förta friaren. Han knackade på dörren och bad att få stiga in. Finette förbjöd honom detta, men friaren ryckte då häftigt upp dörren för att stiga in. Då sade Finette "Må dörren hålla fast i dig och du hålla fast i dörren tills i morgon." Mannen kunde nu ej slita sig lös utan måste hela natten hålla fast i dörren, vilket var föga angenämt, ty det blåste, och dörren slängde fram och tillbaka. Då det blev morgon skyndade friaren därifrån och kom i mars tillbaks. Nästa friare kom sent en afton och steg in till Finette, som hade gått till sängs.

Da' han skulle stiga fram till henne, sade
Finette till honom, att han skulle make
upp gläderna i spisen. Da' friaren
fattade eldtängen sade Finette till honom:
"Ola du håll fast i tängen och tängen
håll fast i dig tills i morgon". Mannen
fick stå och make gläde hela natten,
och ibland drog han den på sig. Da' det
blev morgon, var han glad att få
lämnas Finette och kom; men tillbaka.
Den tredje friaren kom en kväll, da'
Finette satt och mjulkade sin ko. Finette
blev rädd och sprang upp i bäset framför
hons huvud. Friaren, som var mycket
ivrig, ville skynda upp till flickan
och tag tag i hons svans för att rycka
henne åt sidan. Da' Finette såg detta sade

kon: "Alla du hålla fast i kon, och kon
hålla fast i dig, och du skall äga jorden
runt på tjugoåra timmar." Finette löste
nu kon och frisen begynte sin wädliga
färd. Efter den färd var han betäten
och kom g. mera tillbaka. På Yvons
bröllopsdag var många gäster inbjudna
och bland dem befann sig de tre frisarna.
Då brudparet var på väg till nipseln, gick
kostnaden ut wagnen, i vilken brudparet
färdades. Det gick g. att laga den samma
ty intet av vad man använde vid
lagningen ville hålla. Då kom den frise,
som hållit i Finettes dörr ihjäl att g. så
långt därifrån bodde en kvinna, som
hade en dörr, vilken var ovanligt stark
och nog skulle hålla Tret wagnsbotten.

Han sade: jag vet en kvinna, som har en dörr, vilken säkert skall hålla till vagnbatter. Mannen gick i uppdrag att hämta denna dörr, vilken han också lyckades att få låna. Märkligt nog passade den precis till batter i vagnen och var stark som berg. Sedan de ägt ett stycke, gick axeln av i vagnen i vilken brudparet sate och trots förenade ansträngningar lyckades man ej laga densamma, ty intet ville hålla. Då kom den friare, som kallat i Finettes eldtäng, ihåg att denna täng var ovanligt stark. Han sade: jag vet en kvinna, som har en eldtäng, som säkert skall hålla att laga vagnsaxeln med. Han gick i uppdrag att anskaffa eldtängen vilket han också gjorde.

Sedan de återigen ämt ett stycke, blevo
härnarna som draga brudparets vagn,
så höllo, att de jagade med dursamma.
Då kom den friare, som hållit i ransen
på Finettes ko, och ått garden samt på
tjugafyra timmar, att tänka på, att
denne ko säkert skulle arka med vagnen.
Han sade: "Jag vet en kvinna som har en
ko som säkert skulle arka med vagnen."
Efterom både den och eldtång hade
anskaffats av de två förs friarna,
vilka väl fullgjort sina plikter, fick
den tredje friaren i uppdrag att anskaffa
denne underbara ko. Finette var emellan-
tid mycket rädd om sin ko, och ville g. låna
ut den. Efter åtskilligt underhandlande
lovade hon, att de skulle få låna kon på det

veilhøret, att Finette följa gänget fick skida
med brudgummen. Detta beviljades, och Finette
blev inbjuden att övervara bröllopet. Brudparets
färd gick lyckligt, och Finette skålade vid
bröllopsmåltiden fört av alla med brudgummen.
Då glansen klingade, kände Yvon igen sin älskade
Finette. Då förvann bruden ut genom skorstenen,
och Yvon gifte sig med Finette, och de leude
alltid lyckliga.